

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
— PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.
Pentru streinătate 800 lei.
Anunţuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Bariţu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Salutăm congresul U. F. V. Programul primirei „Fidac”-ului la Braşov

Joi, în 20 Sept. se întruneşte la Braşov în congres Uniunea foştilor voluntari, una din cele mai importante asociaţiuni ale foştilor luptători, care a luat fiinţă în Ardeal după terminarea războiului mondial.

Această uniune, care cuprinde în sânul ei pe unii dintre cei mai buni fii ai noamului românesc cari s'au grăbit să se jertfească pentru întregirea patriei, s'a înfăptuit cu scopul de-a strânge sub steagul ei pe toţi foştii voluntari ardeleni pentru ca organizaţi şi solidarizaţi într-o puternică societate să lupte cu mai mare succes pentru revindicarea drepturilor ce li se compet pe baza jertfelor aduse pentru înfăptuirea României mari.

Că multe din revendicările şi doleanţele foştilor voluntari, cu toate intervenţiile făcute, nu s'au putut realiza, nu este vina conducerii U. F. V., ci al împrejurărilor vitrege, în care trăim şi sub cari suferim întreaga ţară de ani de zile. Multe din aceste revendicări, cari la intervenţia în parlament a deputaţilor foştilor voluntari, au fost legiferate, au rămas, durere, până acum numai pe hârtie din lipsă de mijloace

şi din cauza prea puţinului interes, pe care guvernele cari s'au perindat la cârma ţării în ultimii ani l-au arătat faţă de soartea vitregă a foştilor voluntari şi a familiilor lor, văduve şi orfani.

Aceste dureroase constatări nu trebuie să descurajeze însă pe conducătorii şi membrii Uniunii foştilor voluntari. Din contră ei sunt datori să-şi strângă şi mai mult rândurile şi neînfluinţaşi de diferitele încercări pe cari unii politicieni interesaşi le fac pentru a arunca mărul desbinării între membrii Uniunii, să continue să consolideze asociaţiunea lor şi să ceară cu şi mai mare insistenţă împlinirea postulatelor lor îndreptăţite şi garantate prin legi.

În şedinţele de Joi ale congresului comitetul U. F. V. va da seamă despre situaţia Uniunii propunând soluţiile ce se impun, iar membrii Uniunii sunt datori să le discute şi să le susţină cu tot aplombul necesar.

Salutând frăţeşte pe congresişii veniţi din toate judeţele Ardealului la Braşov, dorim ca lucrările congresului să fie încoronate de succesul dorit.

Vineri, 21 Sept. 1928.

1: Ora 10. Sosirea delegaţilor foştilor luptători aliaţi dela Sinaia.

2. Primirea lor la bariera Str. Fântâni de foştii voluntari călări şi Junii.

Salutul reprezentantului primăriei.

3. Ora 10^{1/2}. Sosirea foştilor luptători în faţa liceului, unde vor fi concentrate toate societăţile din oraş şi judeţ, foştii voluntari, junii şi tot publicul. Aci, în caz de timp frumos, se va aranja o scurtă serbare populară.

4. După terminarea serbării populare vizitarea bisericii Sft.-Nicolae şi bisericii Negre.

Ora 12^{1/2}. Dejunul oficial dat de Secţia română a Fidacului pentru delegaţii foştilor luptători aliaţi şi autorităţile special invitate, la restaurantul „Coroana”.

Ora 2. Plecarea delegaţilor foştilor luptători spre Bran.

Ora 2^{1/2}. O masă prietenească a foştilor voluntari şi alţi foşti luptători cu fam. în restaurantul Moise Popa.

Şcoala şi tuberculoza

Dr. C. N. Iliescu, medic de spital.

A venit toamna şi odată cu ea se deschide iarăşi uşile aşezămintelor, în care căpuşoarele tinere mai mult silite de voinţa celor ce au menirea de a respecta o lege sau a le pregăti viitorul şi mai puţin de voia lor, vin spre a învăţa lucruri noi ce le vor fi cândva folosite pe drumul întortochiat al vieţii.

Părăsesc fragedele vîrstare viaţa lipsită de griji, sburdălniciile pline de nesaş sub cerul liber în baia de sănătate a soarelui dogoritor al verii, pentru ca pe vreme mohorâtă şi rece, sgribiliţi şi cu paşi neşpornici, să se adune acolo, unde, forma unei discipline rigide începe şi tinde tot mereu, să le regularizeze energia cu prisosul ei, într'un scop bine definit: educaţie şi cultură.

Oftări prelungi, scoase din când în când din pieptul lor crud, te face să bănuieşti dela început, grija ce li s'a cuibărit în suflet odată cu venirea toamnei. Adio jocuri! Bine te-am găsit carte!

Ghemuiţi în băncile, de cele, mai multe ori disproporţionate cu talia lor şi atitudinea ce trebuie să o aibă la scris, copiii încep a-şi trăi viaţa închisi între ziduri masive, aproape 7 ore pe zi, respirând un aer, în care C. O₂ şi alte miasme asociate cu o colbărie plină de milioane de microbi, colbărie pe care neastâmpăratele lor picioare o fac să se ridice neîncetat, le distruge tot ceea-ce vara prin soarele, repausul şi aerul curat al vieţii libere, le acumulare ca prisos de sănătate în trupul lor. Încep munca cu voie şi fără voie.

Încep munca şi cu începerea ei, nouă acestora cari, prin suflet şi prin pricepere, voim să participăm la progresul igienei sociale, ni se impune a-i avea în grije.

Se impune a da tot concursul necesar luptei acerbe dusă contra celui mai teribil flagel —

tuberculoza — gândindu-ne nu numai la noii născuţi pentru cari vaccinarea cu B. C. G. ne îndreptăţeşte ai socoli ca protejării siguri a-i soartei, ci şi la toate celelalte elemente tinere cari au venit pe lume înainte ca marea descoperire ştiinţifică a lui Calmette—Guerin să se fi produs. La mulţi din aceştia bacilul Koch le este cuibărit în piept, cu virulenţa redutabilă ce o are, şi aşteaptă condiţiuni optime pentru a declara boala.

Bacilii tuberculozei sunt cantonaşi, după cum a arătat Jousset cu partizanul lui, în ganglionii mediastinului posterior şi hilurilor pulmonare. Aceasta este prima etapă pe care şi-o stabilesc în mersul lor de invazie, indiferent dacă au pătruns în organism pe cale digestivă, sau respiratorie.

Este de ajuns ca această infecţie săracă în bacilii (panel-bacilară) să întâlnească un organism debilitat prin surmenaj, insuficienţă alimentară, răceală, sau ca pe lângă ea să se adauge o altă cantitate de microbi ingeraţi întâmplător — cum se întâmplă când cineva vine în contact intim şi mai îndelungat cu un tuberculos, — să a vem ceiace se numeşte o supra-infecţie, — pentru ca de aci din ganglionii, bacilii tuberculozei să invadeze pulmonul, declarând ftizia în una din formele ei clinice.

Stabilit fiind astăzi, în urma unor triste şi îndelungate experienţe, că tuberculoza este cu atât mai vindecabilă, cu cât este tratată dela început, este firesc a ne căsni să depistăm această grozavă boală, chiar din primele momente ale ivirii ei, în stadiul de pretuberculoză, cum îi numeşte medicina: stadiu — care este adenopatia mediastinală şi traqueo-bronhică — pentru ca astfel tratamentul, şi profilaxia să-şi asuma succesele în cel mai înalt grad.

Se impune deci ca odată sau de două ori pe an să se facă

examinarea minuţioasă a întregului tineret studios, căci tuberculoza începe la copii şi evoluează la adult. Să se crezeze fişe personale, în cari să se înscrie cu deplină conştiinţozitate medicală, starea sanitară a elevului din momentul examinării.

Este o operă grea, anevoiasă care cere multă răbdare, mult sacrificiu, însă realizabilă şi de un folos covârşitor.

Şi pentru că e vorba a se face o operă cu adevărat ştiinţifică, în care tuberculoza să fie depistată atunci, când abia începe, să mi fie permis a spune — fără a face reclamă unei specialităţi, care a pătruns prin propria ei forţă — că întreagă această sarcină revine medicului radiolog.

Radiologia singură, ca ramură de mai mult pozitivism în medicină, poate depista la timp aproape toate cazurile suspecte de tuberculoză ceea-ce, după cum spune şi Bezancon, nu o poate face urechea cea mai fină şi degetul cel mai abil al internistului de valoare.

Ea poate înscrie în modul cel mai fidel de placa de gelatină (radiografiind) starea în care se găseşte elevul în momentul examenului, pentru ca să ofere ochiului cel mai sigur dintre toate simburile noastre, un termen precis de comparaţie pentru mai târziu.

În plus, marele avantaj, de a putea examina într'un timp scurt posibil numărul cel mare al şcolariilor noştri, permiţând astfel un control cât mai des.

Această măsură pe care îndrăsnesc a o propune celor cari vor să pună puţin umărul la carul greu al operei de sanare sanitară socială, este o măsură aplicată deja în ţările din apus. În Franţa prof. Granché a mers până acolo încât a deprins pe membrii corpului didactic a sculta respiraţia unui copil normal, obligându-i de a semnala imediat cazurile ce li s'ar părea lor suspecte.

Printr'un astfel de examen vom găsi:

1. Copii bolnavi. Copii la cari bacilul tuberculozei a învins bariera mediastinală şi au invadat pulmonul. La aceştia şcoala nu numai că le aduce un prejudiciu vieţii, dar le este şi fără de folos lor. În acest timp ei reprezintă un mare pericol pentru cei din jur. Li vom depărta în sanatorii, spre o tratare sistematică şi o profilaxie sigură. Vindecaţi, atunci când totul nu e prea târziu, vor fi îndrumaţi a îmbrăţişa o carieră compatibilă cu noua lor stare sanitară.

2) Copii, pe cari îi găsim complex sănătoşi şi pe cari li vom lăsa să muncească şi să-şi îmbrăţişeze o specialitate faţă de cari îi înclină aptitudinile lor.

3) Copii suspecti de tuberculoză. Copii pretuberculoşi. Aici se impune toată grija. Asupra acestora ne vom îndrepta toată atenţia. Le vom prescrie un regim alimentar special, le vom ordona munca şi îi vom face să beneficieze cât mai mult şi mai prielnic, de cura helio-marină şi de altitudine, în prevenitorii ce trebuiesc create. Con-

N-avem nici prefect nici primar

Au trecut atâtea săptămâni decând oraşul municipiu şi capitala de judeţ Braşov n are primar.

Prin o constituire ilegală reuşise unui gimnastic politic ca prin un ruşinos salt dintr'un partid în altul să ajungă în fruntea primăriei acestui oraş. Contestajia făcută contra acestei constituiri a consiliului, — cu toată îndărătnicia guvernului de a sprijini un act ilegal — a pus capăt carierei aceluia, care deşi ştia că este alesul unei constituiri ilegale, a continuat ca ani de zile să rămână în postul de primar al Braşovului.

De câteva săptămâni Braşovul n are primar. Până când — nu ştim. Se svoneşte însă că chestia primăriei e vorba să se rezolve la Bucureşti prin o nouă ilegalitate.

Dar Braşovul, capitala judeţului nostru n are nici prefect. Trăgătorului de sfori dela Braşov, adecă preşedintelui organizaţiei liberale i-a reuşit să facă vânt fostului prefect, pentruca acum să alerge zadarnic în căutarea unei slugi credincioase, care să fie lacheul jocului d-sale politic la prefectură. Chiar între liberali, oamenii cari mai fin la sentimentul cinstei şi al demnităţii de om, se feresc şi se ruşinează să primească postul de prefect transformat de domnul preşedinte al organizaţiei liberale în cel mai compromis şi degradator rol de slugărie politică.

După refuzul mai multora de a se degrada să primească acest post, e vorba ca în fruntea judeţului nostru să ajungă o

persoană, care deşi streină cu totul şi necunoscută în judeţ, are marele merit de a fi neam cu preşedintele organizaţiei liberale.

Braşovul, aşadară unul din principalele centre ale ţării stă astăzi fără primar şi fără prefect de judeţ.

Iar puternicul şi istoricul partid liberal nu simte palma ce şi-a tras-o singur prin reputinţa de a complecta aceste două posturi.

A lăsa săptămâni de zile fără prefect şi fără primar o capitală de judeţ, cum este Braşovul, este cea mai vorbitoare dovadă a putregaiului şi slăbiciunii partidului, care de hatărul propriilor sale interese şi coşcării, trece atât de nepăsător peste interesele oraşului şi judeţului nostru.

Ori, dacă Braşovul poate fi atât de uşor lipsit de aceste două posturi, de ce ar mai avea nevoie de ele celelalte judeţe şi oraşe ale ţării ?!

O importantă şedinţă a comitetului judeţean al P. N. Ţ. din Braşov va avea loc Vineri 21 Sept. ora 2 d. a. în localul Clubului din Piaţa Libertăţii, la care sunt invitaţi cu insistenţă să ia parte toţi membrii, fiind la ordinea zile chestiuni importante politice.

trolași repetat radiologiceste, când vor fi vindecați, vor fi redați mediului din care i-am scos și în care ei pe baza educației speciale căpătate, vor și să se îngrijească; — contrar vor fi transferați în sanatorii.

Să creiem deci sistemul fiseilor personale și să facem în fiecare an supravegherea sanitară a vieții lor plătând. Trebuie să ne cutremurăm cu toții gândindu-ne că astăzi mortalitatea celor tuberculoși se ridică la 25—30%, chiar în ținuturile în cari nu bătute paludismul și nu este divinizat prea mult Bachus.

Nimic mai tragic pentru un biet părinte, decât să-și privească cum stă pe patul de crudă suferință unicul lui vâstar care abia terminându-și studiile și împlinindu-și în minte gândurile unui viitor sublim, își sculpă viața în strică de sânge smulse de o tuse năprasnică și își închide ochii pe vecie cu speranța totuși că se va face bine, lăsând în urma lui un gol ce nu se poate umple nici o dată...

Păziți-vă deci copiii, sprijinind această operă!

Scoalele de ucenici industriali

Cu începere dela 15 Sept. a. c. se redeschid cursurile școalelor de ucenici industriali în întreg ținutul Ardealului. În această frumoasă parte a țării românești „Ardealul”, aceste cursuri se țin sub direcția supravegherii și administrare a Ministerului Instrucțiunii Publice. În vechiul regat, aceste cursuri sunt conduse sub supravegherea și administrarea Ministerului Muncii. Ucenicii industriali, sunt acei tineri între vârsta de 14 până la 18 și chiar 20 de ani, fete și băieți, care fie din lipsa de mijloace a părinților, fie din cauză că facultățile intelectuale nu i-a ajutat spre a putea continua studiile mai departe în școalele secundare ale statului, fie din lene și rea voință, acești tineri n-au continuat a se instrui mai departe în școalele statului și pentru unele din aceste motive, și-au îndreptat pașii către diferite meserii.

Că au apucat calea aceasta, bine au făcut. Știut este că, „Meseria este brățară de aur” și să mai știe acești tineri, că pe dânsii i-a iubit mult Dumnezeu, îndreptându-i către meserii. Meseriași buni, cinstiți, harnici și corecți față de clienți sunt astăzi cei mai fericiți oameni. Muncind cu socoteală, au și sănătate, darul cel mai de preț al omului, au și existența asigurată pentru ei și familia lor și au ceva și mai scump: au independența, libertatea. Nu depind de nimeni, nu tremură înaintea superiorilor de teamă să nu fie persecutați, nu dau seamă nimănui de nimica. Muncesc când vrea și când poate, e liber pe acțiunile lui. Este cum se obișnuiește a se zice prin aceste părți ale țării românești, „adevărat domn în casa și gospodăria lui”.

Vor fi mulți ucenici industriali care astăzi, când au a asculta de patroni, a lucra, a face tot ce li se ordonă, își vor fi arătând regretul în sufletul lor,

blestămându-și ceasul că n-au învățat carte ca alții sau că n-au avut noroc ca alții. Răspund acestor ucenici, că n-au dreptul a se plânge. Sbarta ce-i așteaptă, fiind cumiși, ascultători și sârguitori la muncă, va fi cu mult mai bună și fericită ca a acelor ce au a trăi cu cartea, a acelor ce au a se hrăni de pe urma condeiului prin diferite birouri. Ei vor fi cei mai fericiți, dacă vor pătrunde bine meseria ce au îmbrățișat și dacă vor fi cumiși și cinstiți lucrători.

Să privească cu atenție acești ucenici la patronii lor care sunt cinstiți și vrednici meseriași și vor vedea că belșugul și veselia nu lipsește din casa lor. Să facă o comparație, privind la masa încărcată de bucate bune și substanțială a patronilor lor și la aceea a funcționarilor cărțurari, care sunt plătiți cu 5—7—10 și chiar 12.000 lunar. Să se mai uite apoi la fața patronului cumiște, muncitor și fără defecte, ca beție, etc. și la fața funcționarului intelectual. A unuia e roșie, plină de vigoare și viață, iar a funcționarului, searbădă și suptă.

Unde mai punem faptul că astăzi, industria ocupă cel dintâi loc în viață și ca cinste și ca mijloc de câștig.

Prin urmare dar, cu drept cuvânt se zice „că meseria este brățară de aur” și că toți aceia care au avut fericită inspirajie de a îmbrățișa meseria, vor fi cei mai fericiți gospodari și cetățeni în viață. Avându-se în vedere că acești viitori cetățeni ocupă un loc de frunte între toți cetățenii țării, conducătorii țării și ai neamului s-au gândit mult la ei, întocmind legi și luând diferite măsuri pentru creșterea, instruirea și educația lor, în timpul cât acești viitori maștri cetățeni, sunt în perioada de creștere și de învățură. S-au gândit la ei mult, atât mi-

nisterul muncii cât și al instr. publice. Li s-au reglementat orele de muncă și li s-au pus la dispoziție școli cu lumină, căldură, profesori etc. pentru a-i pregăti pentru viață și sufleteste pe lângă pregătirea fizică: meserii.

Aflându-ne în fața deschiderii acestor cursuri, îmi permit a face unele observații modeste și fără intenție de critică ci numai de îndreptare, ca cel-ce am fost și voi fi profesor la aceste cursuri serale ale ucenicilor industriali. Observații izvorâte din constatările dureroase făcute în cursul anilor de predare. Aveam în clasă, între orele 5—8 p. m. elevi ucenici, care după o ascultare în clasă de o jumătate de oră, adormeau tun, nemai putându-și ține încordată atențiunea. Li trezeam și-i întrebam: Care este cauza acestei slăbiciuni? Plângând îmi spuneau, că sunt sculați la lucru dela orele 5 dimineața și că după ce se duc dela școală, iarăși se pun la lucru, lucrând până la orele 12 și chiar până la 2 din noapte. Aceștia sunt acei nefericii ucenici, care n-au avut norocul să fie primiți la Căminul de ucenici sau care n-au mai încăput la Cămin, fiind nevoiți a sta la patron, a mânca și dormi la ei. Deci, acei săraci, care n-au cu ce-și plăti gazde.

Mă opresc aci, fără nici un coment. Avem în localitate, foarte buni patrioți și integri funcționari la Inspectoratul muncii. Ba ceva mai mult, unul din înimoși inspectori dela Muncă, este președintele Comitetului Școlar al ucenicilor industriali, un harnic și neobosit inspector al muncii, un Român de inimă. Ce are de făcut, nu eu am căderea să dau directive. D-sa știe perfect și am ferma convingere că va face apel la patronii, spre a cunoaște legea Muncii și a fi uman, gândindu-se că și ei au fost ucenici când-va și făcându-i să vadă în ucenicii de azi, pe viitorii patroni de mâine. Și țara are nevoie de brațe vâjoase, piepturi ojelite suflete întărite și cetățeni și meseriași voinici, zdraveni.

D-nii directori, au îndatorirea, ca acum la înscrierea ucenicilor să facă adevărată școală cu patronii. Nu mă indoiesc cătuși de puțin că nu se vor lua și aceste măsuri, pe lângă multe altele cunoscute de d-nii directori, cunoscând dragostea și devotamentul pentru ucenici care o poartă d-nii directori actuali. Sunt de părere, ca înainte de începerea cursurilor, d-nii inspectori dela Muncă împreună cu d-nii directori ai școalelor de ucenici industriali, să convoace la câte o întrunire pe școli, pe patroni, și cu această ocaziune să li se aducă la cunoștință patronilor îndatoririle

ce au față de ucenicii lor, făcând apel la sufletul lor, la sentimentele lor omenești atrăgându-le atenția, că ei sunt astăzi adevărații părinți ai ucenicilor ce-i au sub mâna lor.

Brașov, Sept. 1928.

D. Gh. Popescu,
Institutor—Brașov,
fost revizor școlar.

Reclama nepermisă în medicină.

N'am văzut cismar susținând, că e savant în mânăuirea calapodului, dar s'au văzut medic, cari își dau portretul la gazete de știri cotidiane alături de aprecieri elcgoase făcute de com-petente în ale medicinei, cum sunt: corespondenți de gazete, ajutoare de grefă. Capacitatea acestor personajei în a aprecia savantlăcul unui chirurg în mânăuirea bisturiului, sau a măsura vastul stoc de cunoștințe medicale și suprafinul simț clinic al unui medic și terapeuț ne face să ne simțim rușinați că facem parte dintr'o breaslă despre care se poate pronunța cu multă competență nu numai un analfabet în ale medicinei dar și un analfabet în genere.

Vina însă nu este a acestor indivizi nechemați, cari insultă știința medicală, ci a medicilor reclamați, cari cer certificate sau primesc mulțumiri publice cu aprecieri de la foști pacienți sau corespondenți de gazete sau elți binevoitori amici.

Uită însă domnii reclamații competenți să arate și cazurile celelalte... sau la acelea nu sunt chemați să asiste, căci poate excepțiile ar copleși regula și aceasta nu permite reclama de bălcu.

Reclama cinstită medicală, cum a aprobat-o și Asociația generală a medicilor constă în cazuri de începerea practicei medicale sau schimbarea biroului de consultații să anunțe medicul odată în gazetele locale arătând numele, specialitatea, orele de consultații și adresa.

Cei cari nu voesc să facă această reclamă și uitând că medicul nu poate fi comerciant, socotesc, că „reclama este sufletul comerțului” și cer certificate sau le primesc de la clienți indatoreți sau își dau titlul, pe cari nu le au, publicații enigmatice prin gazete, din cari pentru profani reies titluri false și publicații cu săptămânile sau lunile.

Le este teamă reclamațiilor medic, că dacă nu se exhibează ca mari pricepuți ei pe sine, publicul i-ar trece cu vederea și atunci devin nerăbdători și chiar și cu prețul de a compromite nobila meserie de medic se ațesează peste tot în public și prin gura ori cui.

Un medic.

O ofensivă liberală care aduce retragerea

În timp ce d-l Vintilă Brătianu se îndelețnicia cu sportul interviu-urilor, ridicând osanele fascismului, presa engleză și nu aceia care servește scopuri Rottermeriste, ci aceia care prezintă pondere în cercurile engleze, se declară împotriva împrumutului român, având motive de nemulțumire, personale.

S'a arătat îndestul că englezii dau ofensivă și caută să lovească locmai acum în momentul dificil al brătienismului, pentru că politica economică a liberalilor nu a ținut niciodată seama de realitățile economice ale epocii după cum aceiași liberali s'au complăcut într'o perpetuă nesocotire a realității politice.

Or, această ofensivă a presei engleze, ori cât s'ar strădui guvernul să-i diminueze importanța, este o nouă lovitură adusă speranțelor liberale și încă o barieră pusă în calea realizării ipoteticului împrumut.

Presa liberală încearcă să-i nesocotească efectele, mai mult, oficiul francez al guvernului a schițat o timidă glumă afirmând că ofensiva engleză miroase a petrol. Tocmai liberalii cari au intrat până în gât în petrol sau găsit să vorbească de acest combustibil, din care guvernul va eși complectamente ars! Acest fel de a vorbi de funie în casa spânzuratului chiar... în glumă, nu împiedică însă ofensiva engleză să fie fatală guvernului.

Toți oamenii clar văzători sunt de acord că alăta timp cât presa engleză ne va fi defavorabilă și se va declara împotriva împrumutului, acest împrumut va fi greu să se facă.

Or, nefăcând împrumutul, guvernarea liberală trebuie să înceteze, după cum chiar oficiul guvernului, — cel care are nas extrem de impresionabil la mirosul petrolului, — a declarat-o categoric.

Abonamente la ziar se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”.

De-acum zece ani

Amintiri din pribegie

de Valeriu Crișan, preot

— Urmare. —

In drum spre Moldova.

26 Martie 1918, Luni. Azi a fost d-l Aurel Ștefanovici cu gazda mea în gara Șestacovca, pentru ca să se intereseze, dacă au venit vagoanele noastre. Ne-au spus, că au venit vagoanele, dar au trecut spre gara Tașlic, de unde însă vor fi aduse înapoi în gara Șestacovca. Azi după amiază plecăm deci la gară.

Luându-ne rămas bun dela gazda noastră și dela vecini am plecat din Gruzskoe la gara Șestacovca. Ne-a petrecut până la gară gazda mea Nicolae Hirjeu, cu soția lui și copila

lor Marunia, tovarășa de jocuri a copilei mele. La gară s'au adunat deja refugiații noștri din Gruzskoe și din Vișca mare. Bagaje multe, desagi, lăzi, cutere și saci, printre cari aleargă zburdalnici copiii refugiaților noștri. Soldații germani, cari sunt de pază în gară, se uită cercetător și bănuitor spre noi. Unii din refugiați se pun cu ei la taifasuri. Nemții îi întrebă cu insistență: Nu sunteți din Siebenbürgen (Ardeal)? — iar ai noștri le răspund cu toată hotărârea, că nu!... Dar dacă sunteți din București, de unde știți așa bine nemjește? — îi întrebă Nemții. — Am învățat la școala luterană din Bucu-

rești — le răspund ai noștri, dintre cari unii abia își pot reține răsul. Nemșilor le vine a crede și nu prea, căci accentuează mereu: Sie sind von Siebenbürgen! (Sunteți din Ardeal). Ne ferim a le spune adevărul, nu cumva să ne denunțe autorităților militare germane și în loc de drumul spre Moldova să apucăm drumul Clujului prin Galița!... D-l Cornel Pană, care are pașaport românesc, fiind născut în Regat, s'a prezentat cu acest pașaport la Comandatura germană din Elisabetgrad și a spus, că are sub conducerea lui stăția refugiați din România și să li se deie vagoane spre a se reîntoarce în România și astfel a obținut cele 8 vagoane. Soldații germani răd cu poșta de zburdalnicie copilor, cari jucându-se de-a prinsele printre bagaje, mai cad ca un mototol.

La o jumătate de oră după sosirea noastră în gară ne sosesc și vagoanele de marfă, în cari ne vom imbarca noi. Ne despărțim de găzduitorii noștri,

dintre cari unii plâng cu duioșie și nu ne putem reține nici noi lacrimile. Am găsit la acești Moldoveni loc de adăpost, în vremuri de restriște și am găsit în casele lor aceiași ospitalitate românească.

Ni s'a designat tot la 30 de persoane un vagon. Pentru fiecare vagon a fost designat un conducător. Ne-am apucat apoi cu tot dinadinsul să ne curățim vagoanele, în cari era murdărie de cal. N'aveam furci de fier, de aceea aruncam jos gunoiul cu bețele. În gunoiu am găsit un ban nemjesc și din asta am dedus, că în vagon au fost Nemji, cari au mers contra bolșevicilor. Unii mai practici s'au gândit să-și iee cu ei și mățuri și cu una din aceste mățuri ne curățim bine vagonul. Apoi ne suim bagajele în vagoane. În vagonul nostru sunt următorii: Păr. protopop Cădea; preoții: Ilarie Cocolan cu familia, Gheorghe Șolca și copila, eu cu familia, Ioan Fătu, Traian Maxim; învățătorii: Lazăr Sbârnețiu cu familia, Vicențiu Menea cu o

nepoată; notarul Emil Bogdan; contabilul Aurel Ștefanovici; comerciantul Ștefan Bădilă și economii: Gheorghe Idomir, Nicolae Bârsan cu familia, Iosif Strâmbu și Gheorghe Marcu. Vagonul nostru era al șaptelea. Credeam, că azi va veni și colonia noastră din Elisabetgrad și vom porni la drum, dar ni s'a spus din gară, că nu vom pleca decât numai dimineață. Șeful coloniei noastre merge la cassa de bilete și plătește 400 ruble de fiecare vagon până la Tiraspol. S'au plătit biletele numai până la Tiraspol, fiindcă de acolo până la Bender — după cum ni s'a spus — va trebui să mergem cu căruțele. Noaptea o petrecem în vagoane. Trec mereu trenuri spre Elisabetgrad. Soldații ruși stăteau pe acoperișele vagoanelor. Sentinela germană le spune și se deie jos și să intre în vagoane și fără de-a cărti vre-unul, toți s'au dat jos și au intrat în vagoane. Nemții îi învăță azi disciplină...

— Va urma. —

Stiri din streinătate.

Flota maritimă cehoslovacă.

Deși Cehoslovacia nu dispune de mare, totuși a construit până în prezent numeroase vase pentru flota ei comercială. Zilele acestea s'a înscris în registrul maritim al portului Danzig un nou vapor comercial cehoslovac „Neptum” destinat transportului maritim. Baza lui va fi Danzig și va pluti sub pavilion cehoslovac.

25 de limbi în scris și grai.

La sfârșitul lui August a murit la Londra Miss Jane Ellen Harrison, care a fost renumită pentru vasta ei cunoaștere de limbi streine. Ea a fost lectoră la Universitatea din Cambridge, unde s'a distins ca cea mai perfectă cunoscătoare a limbilor importante din lume. S'a consacrat studiului limbilor streine, încă din timpul când a fost copilă. Cu toată opunerea părinților ei, cari au vrut s'o mărite cât mai curând, dânsa a început să învețe limbile semite. Deoarece n'a putut găsi învățător, a studiat singură și după doi ani a ajuns la succese admirabile. Când Miss Harrison a reușit în sfârșit să învingă împotrivirea părinților, i s'a permis să studieze la celebra școală superioară din Cambridge. Aci s'a consacrat studiului Mitologiei grecești și încă la vârsta de 25 ani a fost considerată ca o autoritate în acest domeniu. La vârsta de 30 ani a scris o mare operă despre influența lui Homer asupra literaturii mondiale. Aceasta a produs o mare valvă în cercurile științifice din Anglia, iar Miss Harrison a fost învitată să preia o catedră de filologia clasică la Universitatea din Cambridge.

Ea a studiat o limbă după alta, oprindu-se în special asupra limbilor din Europa și în scurt timp s'a putut exprima cu cea mai mare ușurință în 20 limbi. La vârsta de 45 ani a stăpânit în scris și grai 25 limbi mondiale. A murit în vârstă de 73 ani.

Comitetul școlar depe lângă Școala normală de fete Regina Maria Sft. Gheorghe.

CONCURS

Se publică prin prezenta licitație publică pentru vinderea a doi cai buni și a două trăsură, una bună și una mai uzată, pe ziua de 1 Octombrie 1928 ora 5 p. m. Licitatia se va ține cu oferte închise în secretariatul Școlii normale de fete din Alea Regina Maria. Licitatia se va ține în conformitate cu § 72—83 din legea contabilității publice.

Informații mai detaliate se pot lua la secretariatul școlii în orele dinainte de mesă în orice zi de lucru.

Sft. Gheorghe, 10 Septembrie 1928.

Preș. comit. școlar:
General M. Todicescu.
Secretar Contabil:
indescifrabil

837 1—3

Aviz

In Codlea la casa No. 325 sunt etnin de vândut, din cauza disolvării unei agriculturi: vitele, vacile de mașini agricole, cereale și obiecte agricole.

Tot acolo este de închiriat parțial sau în întregime imobilul cu 7 încăperi de locuit, pivniță și camere tot mobilat sau nemobilat, afară de aceasta, grajduri, șoproane și poduri mari, sură, magazie pentru produse și grădina, totul în centru și foarte potrivit pentru o întreprindere industrială. 841 1—1

O frumoasă serbare națională

Sfințirea steagului organizației voluntarilor din Sânpetru.

În spațiosul parc românesc al comunei Sânpetru a avut loc Duminecă d. a. solemnitatea sfințirii drapelului tricolor al organizației foștilor voluntari români din această fruntașă comună, a cărei președinte este inimosul și neobositul econom român Neculae Buștea, căruia îi revine în primul rând meritul pentru organizarea și succesul frumos al acestei serbări naționale.

Delegații organizației județene în persoanele d-lor dr. Voicu Nișescu, colonel i. r. O. Cernea, dr. N. Ioaneș, V. Branisce, dr. Lemenyi, C. Mitrescu, Gheorghe Ciurcu și alții sosind dela Brașov, au fost întâmpinați în sunetele muzicii militare de către foștii voluntari din Sânpetru în costume de sărbătoare, precum și de întreg satul adunat, cu toată vremea ploioasă, sub cerul liber.

Actul sfințirii steagului l'a oficiat părintele I. Nan, care într-o frumoasă cuvântare a predat apoi steagul sfințit nașului, d-lui dep. Voicu Nișescu, care primindu-l a evocat mulțimea în memorie paginile frumoase din luptele și suferințele foștilor voluntari în timpul războiului mondial. A felicitat apoi vrednica organizație a voluntarilor din Sânpetru pentru fapta lor frumoasă și a predat steagul președintelui organizației N. Buștea, care primind steagul, a mulțumit adânc emoționat și promițând că va păstra cu sfințenie drapelul.

S'a încins apoi o mândră horă, în care s'a înșiruit întreaga asistență. Oaspeților li s'a oferit o gustare bogată, iar tinerimea a continuat dansul.

A fost o impresiune petrecere națională pentru care organizația foștilor voluntari din Sânpetru merită toată lauda și recunoștința.

Locale

D-l Dr. Valeriu Stinghe a fost numit pe ziua de 1 Sept. a. c. medic specialist în tuberculoză pulmonară pe lângă Casa cercuală din Brașov.

Aviz. Camera de Agricultură Brașov, roagă expozanții cari au fost premiați la Expoziția agricolă zootehnică din 16—19 Sept. a. c. a se prezenta în localul Gewerbeverein pentru așî ridica premiile personal distribuite cu această ocazie mâine, Miercuri 19 Sept. a. c. ora 10 dim.

Invitare. În orașul nostru s'a deschis un curs pentru învățarea limbei germane după noul sistem direct care face ca fiecare să învețe în timp scurt să vorbească, să înțeleagă și să scrie perfect această limbă. Să nu întârzie nimeni să se folosească de acest rar prilej și să se înscrie imediat în prăvălia lui Dr. Balogh, Strada Principele Carol 29 zilnic între orele 2—3 d. a.

Concertul cântăreței Ella Nicolaus, la pian cu Walter Schlandt, are loc Joi, în 20 l. c. În program sunt luate cântece de Schubert, Schuman, Wolf și Brahms, arii de Giordani și Mozart. Bilete la Klingstor.

M. S. Regina Maria și prințul de Hohenzollern au vizitat Duminecă spitalul societății pentru profilaxia tuberculozei din localitate. La intrare, M. S. Regina a fost întâmpinată de președinta soc. d-na Ana Tanasiu, care l'a oferit un buchet de flori și l'a urat bun venit. După ce a vizitat spitalul stând de vorbă cu fiecare bolnav în parte, M. S. Regina a semnat în registrul de primire al spitalului.

De închiriat 2 camere, bucătărie, pivniță, pod instalație electrică în strada Cacoava de Jos No. 57, fiind singur în curte. A se adresa la d-l N. Badea Tip. „Gaz. Trans.”.

De închiriat o prăvălie în Brașov, Strada Aței No. 7. 844 1—1

Casă de vânzare și o locuință de închiriat. Informațiuni Dr. G. Balcăș, avocat Str. Porții No. 50. 833 1—3

În gazdă la un profesor se primesc eleve sau elevi cu meditație. Adresa la redacție. 839 1—2

Profesor caută cameră mobilată contra meditațiuni și plată. Adresa la administrația ziarului. 825 2—2

Contabil priceput caută Camera Românească, Brașov, Str. Porții No. 11. 2 4

Împrumut de bani, vânzări și cumpărări de case, locuri de clădit și locuințe mijlocie în cel mai scurt timp și condițiile cele mai avantajoase Wilhelm Hirsch, Str. Spitalului 12. 834 1—1

Atamă veche „RUNOMI” cumpără în orice cantitate Fabrica de mărfuri de metal, Brașov, Strada Gării 37—39 850 2—3

AVIZ

Pentru Onor. Personal al Direcțiunii Regionale a Căilor Ferate Române Brașov.

Subsemnații fiind însărcinați de Onor. Direcțiune, cu confecționarea uniformelor, Vă rugăm să binevoiți a Vă prezenta cât mai neîntârziat în atelierul nostru din str. Aței No. 7 Brașov, spre a vi se lua măsură.

D nii funcționari, cari nu se pot prezenta, îi rugăm a ne comunica prin o carte postală spre a trimite noi să li se ia această măsură.

La prezentare sunt rugați să aducă semnată și foaia de referat.

Petru Pavel, Aron Radu și P. Stoica,
843 1—1 maestrii croitorii.

Comitetul școlar depe lângă Școala normală de fete Regina Maria Sft. Gheorghe.

Concurs

Se publică prin prezenta licitație publică pe ziua de 1 Octombrie 1928 ora 5 p. m., pentru cumpărarea de către numitul comitet școlar unui automobil necesar pentru școală. Ofertele închise se vor înainta numitului comitet școlar până la data de mai sus. Licitatia se ține în conformitate cu § 72—83 din legea contabilității publice. Informații detaliate se pot vedea la secretariatul școlii în orice zi de lucru în orele de serviciu.

Sft. Gheorghe, 10 Septembrie 1928.

Preș. com. școlar:
General M. Todicescu.
Secretar-Contabil
indescifrabil

838 1—3

Aviz. Perzându-se permisul de circulație No. 637/1921 eliberat de Prefectura Poliției Brașov, pe numele Krich Michael din București, îl declarul și făă valoare în mâinile ori cui s-ar afla. Krich Michael. 836 1—1

PALARIU
se formează după ultimele modele din streinătate și pâlării gata cele mai **leftere** în salo-nul nou deschis
SELMA DEUTSCH
STR. SPITALULUI 12.

Primăria comunei Feldioara

No. 691/1928. Art. 62—83.

Publicațiune

Comuna Feldioara, județul Brașov, arândează prin licitație publică cu oferte scrise și închise, pe lângă respectarea condițiilor din legea contabilității publice, cârciuma comunală sub Nr. 425 și localul măcelăriei comunale pe timp de 3 ani

consecutiv, adecă dela 1 Ianuarie 1929—31 Decemvrie 1931.

Licitatia se va ține în ziua de 20 Octombrie 1928 la ora 2 d. a., în localul primăriei comunale din Feldioara, unde se va face și adjudicațiunea imediat după terminarea licitațiunei.

Concurența se va începe: 1. pentru birul de sub nr. 425 cu 30,000 lei și 2. pentru măcelăria comunală cu 4000 lei anual.

Ofertele vor fi însoțite de o garanție provizorie de 10% dela suma oferită în numărar sau efecte garantate de stat.

Condițiunile se pot vedea la primăria comunală. Supraoferte nu se primesc.

Feldioara, 18 Sept. 1928.

842 1—1 Primăria comunală

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 25 Septemvrie a. c., ora 9 a. m., la gara Brașov, se vor vinde prin licitație publică mai multe mărfuri prisos, mărfuri în suferință și ob ecte găsite.

Informațiuni mai detaliate se pot orimi la Biroul magaziei de mărfuri CFR, Brașov
Direcțiunea 14 Exploatare.

„CARTEA ROMÂNEASCĂ” S. A.
Sucursala Brașov.
Strada Porții No. 11.
Librărie, Papetărie, Depozit de Hârtie. — Articole de Pictură. — Articole Fotografice. — Gramafoane „His Master's Voice” și „Columbia”.
PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

20% REDUCERE 20%
din cauza desfacerii secției
mode bărbătești
D. BERBECAR
STRADA PRINCIPELE CAROL 9.
827 2—4

Noutățile de modă de toamnă și de iarnă cele mai noi stau la dispoziția Onoratei noastre clientele pe prețuri cari nu mai pot fi concurate. Magazinul nostru splendid și bogat asortat cu
paltoane de blană și de piele, paltoane și haine pentru dame, fetițe și copii
satisface cele mai fine pretensiuni, pentru că bunul renume al mărfurilor noastre a fost totdeauna o garanță a gustului fin și inescopționabil și a calității de primul rang
FENYVESI și SAMUEL
Cel mai mare magazin de confecțiuni pentru dame din România mare.
BRAȘOV, Târgul Inului 31—33.
801 2—10

Realizarea împrumutului compromisă?

București, 18 Sept. — Intreaga presă se ocupă cu chestia împrumutului, prezentând situația lui în cele mai pesimiste culori, din care cauză situația guvernului pare mai gravă ca oricând.

Ziarul „Dimineața” de azi publică la loc de frunte următoarele:

După ultimele informații ce avem din sursă foarte serioasă, realizarea împrumutului pare a fi compromisă. Cercurile guvernamentale sunt foarte pesimiste în această privință.

Când s'a încheiat, în Iulie, aranjamentul provizoriu pentru împrumut și stabilizare, — s'a convenit ca tratativele pentru desăvârșirea aranjamentului să se termine în cursul lunii Septembrie, așa încât cel mai târziu la 1 Octombrie împrumutul să fie efectiv realizat.

Apoi, cu ocazia plecării d-lui Vintilă Brătianu la Royat, s'a stabilit, ca primul ministru, după ce va fi luat contact cu reprezentanții grupurilor financiare cu cari se tratează împrumutul — să trimită la București instrucțiuni pentru anumite lucrări ce trebuiau în preliminar încheiate.

Urma dar, ca dela Royat, d-l Vintilă Brătianu să dirijeze operațiunile pentru desăvârșirea împrumutului.

Spre marea și dureroasă decepție a membrilor guvernului, în curent cu acest aranjament, d-l Vintilă Brătianu n'a dat dela Royat nici o indicație, nici o instrucțiune, nici un semn care ar fi semnat că convorbirile

d-sale cu cercurile financiare merg bine.

De-abia acum 10—12 zile d-l Oscar Kiriacescu a plecat la Paris și la Royat, de unde însă n'a adus știri bune.

Acum o săptămână a plecat și d-l Victor Antonescu, care este așteptat cu toată înfrigurarea.

Cum însă, era stabilit, ca până acum, în a doua decadă a lunii Septembrie, împrumutul să fie încheiat, și cum nici măcar tratative mai intense și mai serioase nu sunt angajate, acest fapt face ca cercurile guvernamentale să fie foarte pesimiste și să considere împrumutul ca aproape eșuat.

D-l Vintilă Brătianu a sosit azi dimineață în Capitală.

D-sa a avut o lungă constătuire cu d-l I. G. Duca și i-a comunicat impresiile cu cari s'a întors din străinătate.

Intrevederea a durat toată dimineața, până la amiază.

Din cercuri guvernamentale se spune că această întrevedere este decisivă pentru soarta guvernului.

Căci, dacă din analiza situației ar reeși că orice șanse pentru realizarea împrumutului sunt pierdute, de îndată se va stabili retragerea guvernului.

În orice caz, după sosirea d-lui Victor Antonescu, care se află la Paris, se va lua neapărat o hotărâre.

Se pare dar, că evenimentele se precipită.

În unele cercuri liberale se crede chiar că este probabil că încă în cursul acestei săptămâni să avem o deslegare a situației politice.

nat și a ieșit la iveală cel care credea că va da din ascuns, cu mâinile noastre proprii încă o lovitură: Ion Brătianu.

Rolul d-lui Știrbeiu era de-a-cum desvăluit.

Iar astăzi...

Cum mai poate trece cuiva prin cap ideea unui guvern Știrbeiu?

Ce să facă guvernul Știrbeiu? Să împace partidele?

Dacă nu i-a izbutit sub Ferdinand și Ion Brătianu, îi va merge mai bine sub Vintilă?

Și încă: sub actualul Parlament? Cine va fi prostul care să primească? Să facă alegeri noi? De care? Căci s'a isprăvit epoca alegerilor false care au dus Țara la falimentul total. Alegeri libere? D-l Știrbeiu este cel arătat de țară ca fiind în măsură să facă alegeri libere?

Dacă odată a putut să se spună că încă nu este limpede pe cine vrea Țara — astăzi se face de răș cine ar putea să mai zică una ca asta.

Pentru Dumnezeu să încezeze odată baljocuirea acestei Țări. Nu vedeți unde duceți Țara cu sistemul loviturilor care nu sunt decât păpușerii?

De zece ani nu experimentați decât falșuri și falșuri.

Unde am ajuns?

Unde ne duceți?

Pentru ce fugiți ca bufnițele de lumină?

Să se încerce odată și lumina: respectul voinței Țării.

Iar dacă nu se va face de voie — trebuie să se facă de nevoie. E prea apropiată primejdia.

Congresul F. I. D. A. C.-ului la București

Ziua I-a.

Alaltaeri, Duminecă, la 10 ore a. m. s-a deschis în aula „Fundăței Carol” din București al nouălea congres al F. I. D. A. C.-ului.

Ședința a fost deschisă de către președintele de onoare al Fidac-ului d-l Marcel Herard deputat de Paris, care a propus ca președinte al congresului de d-l ministru I. Duca.

D-l Duca a salutat și a dorit congresiștilor bun sosit pe pământul României, în numele guvernului.

În numele foștilor luptători români salută d-l general Moșou.

Au luat apoi cuvântul președintele de onoare d-l Herard care mulțumește pentru călduroasă primire făcută congresiștilor, d-l Praeterere a vorbit în numele Belgiei, d-l Gynliat în numele Statelor Unite, d-l Fontenaille în numele Franței, d-l Abbot în numele Angliei, d-l Zilli în numele Italiei, d-l Mahales în numele Poloniei, d-l Perreira în numele Portugaliei, d-l gen. Radossavlijevitch în numele Jugoslaviei și d-l Gindra în numele Cehoslovaciei.

După terminarea cuvântărilor,

întreaga asistență a plecat la mormântul Eroului necunoscut, unde au depus coroane. Au vizitat apoi muzeul militar.

La ora 1 a avut loc la restaurantul „Cina” banchetul dat de către municipiul București.

După amiază s'a procedat la constituirea comisiilor de lucru, iar seara s'a dat în onoare congresiștilor un banchet la ministerul de externe.

Ziua I-a.

În a doua zi congresul Fidac-ului a lucrat în secțiuni compuse astfel:

Comisia Păcii: președinte d-l Victor Cădere (România) prof. universitar, vicepreședinte d-l Praeter (Belgia) și raportori d-nii Comandor Angello Zilli (Italia) și Bogogevski (Polonia).

Comisia de statute și propagandă: președinte d-l col. F. Abbot (Anglia), vicepreședinte d-l Kerkovs (Belgia) și raportor d-l P. Ciolan (România).

Comisia victimelor războiului și a prizonierilor: președinte d-l Achille Reisdorf (Belgia), raportor Fontenaille (Franța) și secretar d-l Keszzycky.

La orele 12 ședința s'a ridicat, urmând să continue lucrările după amiază.

Scrisori din Franța.

Vizitatorii plăjilor din Nord

Timpul extrem de favorabil, cu temperatura plăcută, a atras, anul acesta, în plăjile din Nord, un număr foarte numeros de vizitatori. Plăjile nordice, cari de câțiva ani, sunt atât de oprite, și-au acoperit vara aceasta, defecitele din trecut. Cald fără să fie sufocant, aerul este îmbietor, și mulți din cei cari venise cu gândul să stea numai câteva zile, s'au hotărât să profite de frumusețea excepțională a vremii, și și-au prelungit vilegiatura în Septembrie.

Dela Tréport până la Calais, dela Trouville până la Havre, pretutindeni totul este ocupat, și în unele zile, cum a fost ziua de 15 August, am văzut vizitatori cari au fost nevoiți să doarmă, nu prin sălile de așteptare ale otelurilor, ci pe plăji chiar.

Dar majoritatea vizitatorilor sunt străini. Populația aceasta internațională este cu deosebire dominată de elementul anglo-saxon. În sudul Franței, și pe coasta bască, Spaniolii dau un contingent considerabil, care corespunde cu cel pe care Marea-Britanie îl dă plăjilor din Nord, atât de apropiate de Marea Putere insulară. Cu aerul în două ore, cu vaporul în vreo patru, Englezii părăsesc Londra pentru a veni

să petreacă week-endul pe nisipul primitor al plăjilor franceze.

Și nicăeri, pare-se nu se găsesc mai bine Dar și nicăeri, cred nu li s'ar îngădui, cu indulgență, alăta libertate. Pe plăjile nordice din Franța, Franței, cuvincioși, se strecoară, tipii printre vizitatorii cosmopoliti, aroganți, etalându-și cu ostentațiune, nu numai bogăția lor, ci și goliciunea lor trupească. Căci Englezul, care la el este „shoking” și găsește totul necuviincios, se desbară de aceste principii de îndată ce pune piciorul pe un pământ străin. În altă țară, el nu se mai scandalizează de libertățile pe cari și le arogă și pe cari la el, nu ar fi putut să le aibă. Francezul îngăduitor, închide ochii, nu însă fără desgust, dar nu atrage cum ar trebui atenția celor ce depășesc limitele ospitalității și, prin atitudinea lor puțin corectă, dau celorlalți vizitatori, spectacolul respingător al unei depravări nepermise. Reputația făcută de vizitatorii străini se restrânge, din nenorocire, asupra țării ce-i primește. De aceea cred că Francezii ar trebui să amintească mai adesea impudiciilor vizitatorilor din alte State, conveniențele cărora trebuie să se

supună când vin în stațiunile climatice din Franța.

Plăjile nordice, — cele din Sud nu prezintă același trist spectacol, vizitatorii anglo-saxonii, emancipați de prejudecăți fiind mai rari, — oferă ochiului cinstit desgustătoarea priveliște a nudităților josnice cari apropie pe om de animal.

Invadarea plăjilor nordice de populația internațională trebuie să dea de gândit Francezilor. Nu se mai aude frumosul graiu francez de cât din când în când, și peste tot locul este înlocuit cu cripitul neînțeles al anglo-saxonilor. Evreii polonezi și ruși, cu tot dezastrul Rusiei, risipesc banul pe o scară înținsă făcând concurență, în localurile de primul rând, vizitatorilor britanici.

Afară de latura aceasta privitoare, la lipsa de civilitate a unor vizitatori străini, stagiunea plăjilor nordice ale Franței a fost și se continuă splendidă. Meteorologii, cărora nu le dau bine înțeles, multă crezare, anunță o serie de ani buni, corespunzătorii anilor răi cu cari am fost hărăziți în ultima vreme.

Paris-Plage, 6 Sept. 1928.

Nicky.

Informații

Congresul Uniunii foștilor voluntari: se ține, precum am anunțat, Joi în 20 Sept. la Brașov în sala „Astra-Apollo”. Vor avea loc două ședințe, prima Joi la orele 10 a. m. iar a doua Joi după amiază la ora 3. În caz de nevoie se va ținea și o a treia ședință.

La orele 12^{1/2} după terminarea primei ședințe, va avea loc o masă prietenească a membrilor congresului pe terasa restaurantului Moise Popa din palatul prefecturii.

Un comitet de foști voluntari va staționa începând de mâine, Miercuri d. a., la gara Brașov, pentru a primi pe voluntari și a-i conduce la cvartire. Membrii comitetului vor fi încartirăți la hoteluri iar pentru ceilalți membrii d-l colonel Gearăm, comandantul regimentului 89, a pus la dispoziție o sală a cazărmei cu 70 paturi.

Primele ajutoare date sinstriștilor catastrofei din Moravia. Agenția „Ceps” din Praga comunică următoarele: După ciocnirea de cale ferată la stațiunea de lângă Breclav din Moravia, când au fost scoși numeroși răniți de sub sfărâmurile vagoanelor, s'a ivit un medic, care a vorbit franțuzește și care a acordat primele ajutoare răniților. El însuși a călătorit cu acelaș tren și a scăpat din fericire neatinș. Medicul necunoscut prin imediata lui sârrire în ajutor a născut o atenție generală și a fost considerat ca un medic francez. Acest medic n'a fost însă nimeni altul decât ministrul instrucțiunii publice român, prof. la Universitatea din București, dr. Angelescu. El a fost în Cehoslovacia unde a vizitat Expoziția culturii contemporane din Brno și s'a întors în țară cu acel tren nefericit. Deoarece a vorbit excelent franțuzește, a fost considerat din greșală francez! Primul salvator al victimelor catastrofei a fost un personagiu rar și gata la orice sacrificii — au scris ziarele cehoslovace.

GUVERN ȘTIRBEIU?

de I. MIHALACHE

Unele gazete au început să vorbească despre ceea ce mai dinainte se șoptia la ureche: „se duc liberalii, dar vine guvern Știrbeiu”.

Guvern Știrbeiu?

A mai fost odată guvern Știrbeiu. Nimeni n'a crezut în el, nici atunci. Atunci însă a putut fi primit.

De opt ani partidele național și țărănesc (la început de colaborare, azi fuzionate) cer alegeri libere și guvern parlamentar, adică guvernul Țării, iar nu al unei (or unor) persoane. Și atunci când era greu de făcut dovada: care e partidul ori partidele voite de țară, am cerut într-una ca alegerile să fie prezidate de un guvern neutru.

În primăvara anului 1926, răposatul întru Domnul Regele Ferdinand I. se hotărâse să schimbe pe liberali, după rezultatul alegerilor comunale și cele mai de dinainte dela Camerile agricole.

În câteva audiențe ne-a dat a înțelege însă că i greu a alege unul singur dintre partidele de opoziție, fiecare din ele pretinzând că pe el îl cere Țara; și că ar dori un guvern de colaborare prezidat de un om de încredere, de dinafară de partide.

Socolind c'a sosit ceasul guvernului neutru de alegeri libere, am pus — cum se zice punctul pe i — răspunzând că primim ca guvernul să fie prezidat și de d-l Barbu Știrbeiu, numai ca acest guvern să fie provizoriu, și ca singura chemare: a face alegeri libere; iar guvernul definitiv să se alcătuiască după alegeri, potrivit voinței Țării.

Sub această formă, s'a putut vorbi întâia oară despre d-l Știrbeiu în guvernarea Țării. Se știe apoi ce-a urmat la vreo lună, două: în loc de guvern

de alegeri libere, Țara s'a pomenit cu guvern general Averescu și cu alegerile generalului Ștefănescu dela jandarmeria Țării.

Se știe iarăși și rezultatul acestei guvernări de lovitură; și cea de a doua lovitură; izgonirea generalului Averescu.

Cade ca un trăznet vestea că Regele, pe patul de suferință, a numit Prim-ministru pe d-l Barbu Știrbeiu, cu însărcinarea de a alcătui un guvern de alegeri; și că ni se cere și nouă concursul alcătuirii acestui guvern neutru în care toate partidele își vor da reprezentanți — partidul național țărănesc urmând, să aibă un număr de miniștri egal cu liberalii, în guvern.

Nu este unul dintre noi care să nu fi înțeles din capul locului că în spatele acestui „guvern neutru” se pregătește încă o lovitură de Ion Brătianu. Odată pusă însă ideea guvernului de alegeri libere, și încă în așa condiții, partidul național-țărănesc (atunci fuzionat) socotia că nu are dreptul s'o respingă decât în ceasul când va putea să descopere limpede Țării că se falsifică și această idee: a guvernului neutru de alegeri libere.

Așa dar am primit a ne da delegații noștri — chiar când s'a restrâns numărul — în guvern, d-l Barbu Știrbeiu luându-și angajamentul că nu înțelege să-și ia altă sarcină decât numai pe aceea de a prezida alegeri libere; și că în nici un chip nu se va amesteca în legăturile sau luptele dintre partide în ce privește campania electorală.

Nici unul din angajamentele luate n'au fost respectate. Când masca era ruptă, când Țara a văzut că se urmăria a se aduce la pulere partidul liberal pe listele partidului național țărănesc, guvernul Știrbeiu a fost răsturnat